

ind at mene, at vi skulde sammenligne os med de andre store søfarende Nationer, eller at jeg vil sammenligne vor Skibsfart med de større skibsfarende Nationers og ikke engang med en mindre som Holland, fordi den har Kolonier og derved har Anledning til at drive en større Skibsfart end forskellige andre Lande; men det forekommer mig dog, at en Sammenligning med et af vore Nabolande ikke vil være overdreven. En Sammenligning f. Ex. med Norge, der baade i Folketal og Nationalformue staar noget tilbage for os — især i den sidste Henseende betydelig — viser, at Norges Handelsflaade har en Drægtighed af noget over $1\frac{1}{2}$ Million Tons, medens vor Handelsflaade ikke har en større Drægtighed end 250,000 Tons, det vil sige, at vor Handelsflaade kun er $\frac{1}{6}$ af den norske. Da nu, som sagt, baade Folketallet og ogsaa Nationalformuen er mindre i Norge end hos os, forekommer det mig, at der her er et Misforhold tilstede, og at der maa være særegne Grunde, som bevirke, at vi i saa Henseende staa saa overordentlig langt tilbage, og naar man vil gjøre gjældende, at det skulde være Skibsfartens, der var særlig generende for Skibsfarten, vilde dette dog ikke være nogen Grund, der kan anføres her, thi saavidt mig bekendt, er Skibsfartens i Norge ligesaa stor, om ikke større end her i Danmark. Det er altsaa ikke Grunden. Derimod er der sandsynligvis en anden Grund, som ligger i Naturforholdene, og det er da den, at Norges Kyst, der ligger ud mod Atlanterhavet, paa forskellige Steder har Indskjæringer af dybe Fjorde, der ere seilbare og derved afgive en let Forbindelse med Havet, uden at det nødvendiggjøres at gjøre kostbare Havneanlæg ude i Havet. Det maa jo sandsynligvis være det, der er Hovedaarsagen til, at den norske Skibsfart er vor saa langt overlegen, ligesom ogsaa Storfiskeriet i Norge trives langt anderledes end her hos os. Her er jo det uheldige Tilfælde, at fra den Landsdel, hvis Kyster vende ud mod det aabne Hav, nemlig Sjælland, er der ingensomhelst Udgang til Havet, fordi Kysten er flad og sandet, saa at der ikke er nogen egentlig naturlig Forbindelse, og man er jo endnu ikke kommen videre, end at man har anlagt denne ene Havn ved Landets Sydgrændse, nemlig Esbjerg. Den har ganske vist stiftet ikke ringe Nytte, men vil visnok aldrig faae nogen stor Betydning for Seiladsen, og da navnlig ikke i nogen betydelig Grad blive benyttet af Seilskibe, fordi denne Havn i flere Henseender er vanskelig at beseile. Det er vanskeligt nok for Dampskibe, særlig siden Uermolerne ere bleven forlængede, at komme derind uden at tørne imod enten de ydre Molehoveder eller ogsaa inde ved Slusegabet, men det er endnu langt vanskeligere for Seilskibe. Man har antydnet, at endel af disse Ulemper vilde falde bort, hvis man lukkede Forhavnen imod Syd. Det er den Slags Ting, jeg

ikke tør have nogen Mening om. Som Forholdene ere, er Beseilingen meget vanskelig, og det er vel ikke usandsynligt, naar Forhavnen blev lukket, at der vilde komme noget større Flo, saa at Forholdene vilde blive bedre, end de nu ere, idet der i Meglen er en meget stærk Strøm i Forhavnen og inde ved Slusegabet, saa at det er overordentlig vanskeligt baade for Seil- og Dampskibe at komme ind i den. Men det tør jeg, som sagt, ikke udtales nogen bestemt Mening om, da jeg ikke er sagtyndig i den Henseende. Det, jeg vil tillade mig at fremhæve, er Betydningen af Havne ud imod det aabne Hav. Jeg kan ikke tænke mig, at noget andet er Grunden til, at vor Skibsfart saa betydelig staar under den norske, end det, at vi paa en vis Maade her ere afsperrede fra en let og livlig Forbindelse med Vesterhavet, der er en af de af Skibsfarten mest benyttede Vandveie. Jeg tror derfor, at forskellige Havneanlæg, særlig paa denne Kyst, ville have deres store Betydning for Udviklingen baade af Skibsfarten og Fiskeriet. At nævne alle disse Punkter vilde ikke kunne falde mig ind og vilde ogsaa blive for vidtløftigt; dertil er Liden ikke for Dieblirket. Jeg skal indskrænke mig til at nævne et eneste, det, som jeg anser for at ville have størst Betydning, forsaavidt det lader sig gennemføre, hvad jeg i Grunden ikke nærer nogen Tvivl om, og det er, at der tilveiebringes en seilbar Forbindelse mellem Limfjorden og Vesterhavet. Jeg tror, man skal søge omkring i mange Lande for at finde en Vandvei, der er lig Limfjorden, der har saa stor Betydning som Limfjorden, der gennemskjærer hele Landet paatvers, hvor det er bredest, har Bugter og Sidegrene til forskellige Sider og omgives af et frugtbart og folkerigt Opland, og hvorved der er beliggende flere Byer. Jeg tror, man skal søge længe for at finde Forhold, der ere i den Grad overladte til sig selv som dette, uagtet Naturen selv har vist, at her var et Sted, hvor man maatte komme hen til Hjælp for at tilveiebringe Forhold af en overordentlig stor Betydning. Der er jo ifet gjentagne Gjennembrud ved Limfjorden, den har til sine Lider været seilbar, og der er for Dieblirket ganske vist ogsaa en seilbar Forbindelse, skjøndt den ikke er god. Det har ogsaa vist sig næsten hver Gang, Seiladsen gennem Limfjorden til Vesterhavet var nogenlunde god, at Byerne omkring ved Limfjorden ere gaaede stærkt fremad, og naar denne Seilads har taget af, at Byerne ogsaa ere standsede noget i deres Udvikling. Jeg tror, at det er et af de Steder, naar der overhovedet skal ske Undersøgelser om, hvor der skal gjøres Noget for at fremme Skibsfarten og Fiskeriet, hvor det fortrinnsvis maatte ske, thi jeg kan ikke tænke mig et eneste Sted her i Landet, hvorfra der i den Grad vil kunne drives Storfiskeri, som netop her. Det bliver ikke alene alle Limfjordsfiskerne — og det er baade en talrig og dygtig Fiskerbefolkning, der bor omkring dens